Nss uvážil o těchto vývodech stížnosti takto:

Ustanovení odst. 2 čl. 96 jaz. nař., jehož se stížnost dovolává, vztahuje se jen na stížnosti podávané pro porušení jazykového práva u státního úřadu, jenž povolán jest podle příslušných zákonů vykonávati přímo dohlédací právo nad orgánem, do jehož opatření si strana stěžuje. V daném případě jde však o stížnost na rozhodnutí nejblíže nadřízeného dohlédacího úřadu, t. j. o stížnost na rozhodnutí presidia nejvyššího soudu v Brně, na kterou nutno použíti ustanovení odst. 5 čl. 96 jaz. nař. Pokud tedy důvody stížnosti jsou čerpány z odlišného znění ustanovení odst. 2 od znění odst. 5 čl. 96 o lhůtě odvolací, příp. o řízení, míjí se svého cíle.

Nss pak vyslovil již v nál. Boh. A 7731/29, že pro dohlédací stížnosti jazykové podávané podle ustanovení odst. 5 čl. 96 jaz. nař. v oboru justiční správy není zvláštního předpisu o nevčítání dnů poštovní dopravy do lhůty rekursní a že zejména nelze se v té příčině dovolati ustanovení § 89 zák. o soud. org. o zákonných a soudcovských lhůtách, kterýžto právní názor byl projeven také již v nál. Boh. A 7659/28. V dalším nál. Boh. A 8617/30 bylo pak rovněž vysloveno, že při takovýchto jazykových stížnostech se dny poštovní dopravy včítají do lhůty stížnostní. Na názoru tom setrvává nss z důvodů v citovaných nálezech uvedených i v tomto případě. Dovolává-li se stížnost pro své stanovisko, že dni poštovní dopravy se do 15denní odvolací lhůty nezapočítávají, též ustanovení § 126 civil. soudního řádu, stačí k tomu uvésti, že i ustanovení § 126 civil. řádu stejně jako ustanovení § 89 zák. o soud. org. týče se zákonných a soudcovských lhůt v občanských záležitostech právních. — — —

Č. 10.311.

Jazykové právo. — Samospráva obecní. — Živnostenské právo: I. Magistráty měst statutárních, pokud vykonávají funkce živn. úřadů I. stolice, vykazují veškeré pojmové znaky orgánů republiky podle § 2 zák. jaz. — II. O jazykové stránce úřední korespondence mezi magistrátem hl. města Prahy a obcí s jednacím jazykem menšinovým.

(Nález ze dne 27. ledna 1933 č. 1476.)

Prejudikatura: Boh. A 9872/32, 10.145/32 a j.

Věc: Obec města K. proti zemskému úřadu v Praze o jazykovou úpravu styku s obcí.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Ve věci vydání legitimačního lístku cestujícím podle min. nař. z 27. prosince 1902 č. 242 ř. z. rozhodl v postupu stolic správních žal. úřad nař. rozhodnutím, že stěžující si obec jest povinna dotaz magistrátu hlavního města Prahy vyříditi v jazyku státním, ježto tento, vystupuje v daném případě jako živn. úřad I. stolice, tedy orgán republiky, není podle §§ 1 a 2 jaz. nař. a hlavy I. a III. jaz. nař. povinen ani oprávněn přijímati podání sepsané jazykem německým, neboť v obvodu

jeho nebydlí 20% státních příslušníků jazyka německého, a bylo mu proto podle čl. 78 odst. 1 věty 2 jaz. nař. dopsati v jazyku státním.

Stížnost podaná do tohoto rozhodnutí k nss uplatňuje vadnost řízení i nezákonnost s návrhem na zrušení. — — — — — —

Stížnost se obrací především proti tomu, že zemský úřad námitku stížnosti, že je proti zákonu magistrát Prahy podřizovati pod pojem »orgán republiky«, odbývá prý poukazem na čl. 70 odst. 3 jaz. nař. a tvrzením, že tento předpis byl vydán v mezích zmocnění v § 8 odst. 1 jaz. zák. vládě uděleného. Stížnost vytýká, že § 8 odst. 1 jaz. zák. zmocňuje sice státní moc výkonnou, aby v duchu jaz. zákona upravila také užívání jazyků pro samosprávné úřady, avšak nikoli, aby z orgánů samosprávy učinila orgány státní. Magistráty statutárních obcí jsou úřady obecní, orgány obcí, které tím, že obstarávají agendu státní, nestávají se ani úřady státními ani »orgány republiky«, kterýžto výraz jazykové nařízení volí jen proto, aby podrobilo magistráty předpisům o »orgánech« (na rozdíl od obcí). Již v starém Rakousku byla sporna tato otázka a byla konečně rozřešena tak, že obce s vlastním statutem tím, že vyřizují státní agendy, nepřestávají býti obcemi. Jest proto považovati za správný závěr, že i magistráty, vyřizují-li státní agendy, musí zůstati podrobeny ustanovením platným pro obce. Odstraniti rozdíl mezi státem a veřejnými korporacemi ve státě nebylo jaz. nařízení oprávněno; proto ustanovení čl. 70 odst. 3 jaz. nař. je nezákonné. Proto také neprávem v tomto případě dovolává se žal. úřad ustanovení čl. 78 odst. 1 jaz. nař.; nejvýše lze použíti k odůvodnění rozhodnutí čl. 78 odst. 2 jaz. nař. Není proto správno odůvodnění, že netřeba vejíti na námitky odvolání, které potírají platnost čl. 78 odst. 2 jaz. nař., právě tento čl. 78 odst. 2 jest rozhodujícím, ježto u magistrátu hlavního města Prahy jde o orgán samosprávy. Ostatně věcné námitky proti zákonitosti odst. 1 jsou stejné jako proti odst. 2 téhož čl. 78 jaz. nař.

K tomo jest podotknouti toto:

Žal. úřad měl vedle námitky neplatnosti čl. 72 odst. 2 jaz. nař., o nějž svůj výrok opřela první stolice, před sebou jen další námitku, že magistrát hlavního města Prahy nevystupoval jako strana, jak za to měla prvá stolice, nýbrž jako úřad, takže přichází v úvahu jen čl. 78 odst. 2 jaz. nař., který je prý podle názoru nss-u (Boh. A 7173/28) neplatný. Napadené rozhodnutí vyhovělo potud právnímu názoru stížnosti, že posoudilo magistrát hlavního města Prahy jako úřad a přípis jemu svědčící jako úřední korespondenci. Nepostihuje tudíž shora uvedená výtka činěná napadenému rozhodnutí, že by odbylo námitku o nepřípustnosti podřízení magistrátu pod pojem orgánu republiky poukazem na čl. 70 odst. 3 jaz. nař., obsahu tohoto rozhodnutí.

Rovněž výtka, že napadené rozhodnutí jest odůvodněno tím, že nepotřebovalo se zabývati námitkou proti platnosti čl. 78 odst. 2 jaz. nař., míjí se cíle, když napadené rozhodnutí jest opřeno nikoli o odst. 2, nýbrž jen o odst. 1 čl. 78 jaz. nař.

Proti správnosti použití odst. 1 čl. 78 jaz. nař. je řízena námitka stížnosti, že neplatný je čl. 70 odst. 3, na němž rozhodnutí založilo předpoklad odst. 1 čl. 78 jaz. nař., vycházejíc z toho, že po stránce jazykové v daném případě magistrát jest považovati za orgán republiky a jde tudíž o dopisování obce ve smyslu odst. 1 čl. 78 jaz. nař.

Leč otázkou platnosti tohoto ustanovení zabýval se nss již v nál. Boh. A 9872/32, dovodiv, že magistráty měst s vlastním statutem, pokud vykonávají funkce živn. úřadů I. stolice, vykazují veškeré podstatné pojmové znaky orgánů republiky, jaké byly pro tyto orgány ve smyslu § 2 jaz. zák. vytčeny zejména v nál. Boh. 7813 a 7816/29, takže předpis čl. 70 odst. 3 jaz. nař., podle něhož magistráty s vlastním statutem, vyřizující záležitosti státní správy politické, jest považovati za orgány republiky, jest vydán v duchu jaz. zák. a kryt §em 8 odst. 1 tohoto zák., a to tím spíše, že jaz. nař. v cit. předpisu je za orgány vlastně ani neprohlašuje, nýbrž jen v oboru jaz. práva orgánům republiky klade na roveň.

Nelze se tedy přikloniti ke stížnosti v tom, že čl. 70 odst. 3 jaz. nař., na němž je založen předpoklad pro použití odst. 1 čl. 78 jaz. nař. v daném případě, je neplatný, nýbrž naopak vzhledem k platnosti čl. 70 odst. 3 jaz. nař. jest dáti za pravdu napadenému rozhodnutí, že projednávaný případ podřídila správně odst. 1 čl. 78 jaz. nař., ježto jde co do otázky jazykové o dopisování orgánu republiky, které právě tento předpis upravuje.

Že by i v ostatním náležitosti použitého předpisu, zvláště nedostatek oprávnění magistrátu hlavního města Prahy přijímati podání v jazyku německém nebyly dány, stížnost netvrdí.

Jest tedy dále zkoumati, zda norma, jíž napadené rozhodnutí použilo, jest platná. Naproti tomu platnost čl. 72 odst. 2 jaz. nař. a k němu se odnášející námitky stížnosti mohou zůstati mimo úvahu, ježto o něj žal. úřad své rozhodnutí neopřel ani použitá norma odst. 1 věta 2 čl. 78 jaz. nař. na něm není závislá, když v něm jde jen o podání soudům, státním úřadům a orgánům, kdežto čl. 72 jaz. nař. jedná jen o podáních obcím.

Rovněž míjí se zde cíle námitka, která uplatňuje pro samosprávné útvary právo vyřizovati podání příslušníků jazykové menšiny v tomto jazyce a vytýká jaz. nařízení nedůslednost, že požaduje pro čsl. podání vyřízení v témže jazyku, kdežto pro podání jinojazyčná podle § 3 odst. 4 jaz. zák. nepředpisuje vyřízení v jazyce podání.

Stížnost dále spatřujíc podstatu odůvodnění napadeného rozhodnutí v názoru, že obcím nepřísluší primérní právo jazykového sebeurčení, ježto § 8 odst. 1 jaz. zák. zmocnil k úpravě užívání jazyků u úřadů samosprávných státní moc výkonnou, brojí proti tomuto stanovisku těmito námitkami:

§ 3 odst. 1 jaz. zák. předpisuje obcím toliko, aby přijímaly podání sepsaná v jazyku státním a je vyřizovaly, avšak o jazyku vyřízení neobsahuje ničeho, takže tu platiti má výhradně jednací jazyk obce. Právo jazykového sebeurčení obcí bylo a jest odvozováno z § 28 ob. zř., má oporu ve zprávě ústavního výboru k § 3 jaz. zák. a v judikatuře jak ss-u tak i nss-u až do nál. Boh. A 8072/29. Z citace § 3 v § 8 odst. 1 jaz. zák. vyvozuje stížnost jako jediný možný závěr, že vláda upravujíc užívání jazyků u samosprávných útvarů podle § 8 odst. 1 jaz. zák. nesmí překročiti meze § 3 jaz. zák. Avšak i pro případ, že by správnost této námitky neobstála a tedy vládní moc výkonná by mohla překročiti meze

v § 3 jaz. zák. vytčené, stížnost vycházejíc z vázanosti vládní moci »duchem jazykového zákona«, obírá se výkladem tohoto omezení a jeho důsledky a staví se zvláště proti zásadě preponderance státního jazyka z ustanovení jaz. zák. abstrakcí odvozené, při čemž dovolává se také usnesení adm. plena z 21. května 1929, podle něhož ustanovení jaz. nařízení, která se dají odůvodniti toliko řečenou zásadou preponderance, nejsou v »duchu jaz. zákona«. Stížnost konečně uvažuje předpis § 1 jaz. zák. o úřadování soudů, úřadů atd. republiky, avšak, ježto úřadováním jest rozuměti jen aktivní úřadování a nikoli také přijímání písemností, nelze prý z pouhé skutečnosti úřadování jen v jazyku státním o sobě ještě dovozovati, že tento úřad nemůže nebo nesmí přijímati také přípisy v jiném jazyku než státním. Z toho uzavírá stížnost, že ustanovení čl. 1 odst. 2 lit. a) a čl. 78 jaz. nař. nelze odůvodniti z jaz. zák. a jediné mohlo by se opříti o řečenou zásadu preponderance, která však, jak již uvedeno, sama nestačí.

Všecky tyto v předchozím uvedené námitky byly již opětně vyvráceny, zvláště stalo se tak v nál. Boh. A 10.145/32, kde šlo o stížnost o jazyku dopisování obce N. magistrátu hlavního města Prahy ve věci vydávání legitimací obchodním cestujícím podle min. nař. č. 242/1902 ř. z.

Tak jsou zde projednány námitky obhajující primérní právo jazykového sebeurčení obcí, uznána platnost čl. 78 odst. 1 věty 2 jaz. nař. opírající se o analogickou aplikaci předpisů jaz. zák. (§§ 1, 2 a 3), odůvodněno stanovisko, že, kde to které ustanovení jaz. nař. jest opřeno jinou zásadou z jaz. zákona odvozenou než řečenou zásadou preponderance, jsou pro spor bez významu vývody založené na výlučném používání téže zásady preponderance a konečně došla zde vyvrácení i námitka založená na uvedeném výkladu pojmu »úřadování«.

Bylo proto stížnost zamítnouti pro bezdůvodnost.

Č. 10.312.

Zdravotnictví. — Zaměstnanci veřejní: * Za účinnosti vl. nař. č. 187/1929 Sb. o některých přesunech působnosti ministerstev na úřady zemské jsou k ustanovování státních obecních a obvodních lékařů příslušny výlučně zemské úřady.

(Nález ze dne 28. ledna 1933 č. 17.287/32.)

Věc: MUDr. Hynek V. v T. (adv. Dr. Ludvík Souček z Prahy) proti ministerstvu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy (za zúč. MUDr. Karla B. v T. adv. Dr. Arnošt Engel z Prahy) o obsazení místa státního obvodního lékaře.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Podle výnosu žal. úřadu z 11. listopadu 1929 byl vypsán souběh na místo státního obvodního lékaře pro zdravotní obvod T., jehož se súčastnili dva žadatelé: MUDr. Karel B., soukromý lékař